

ERDÉLYI FIATALOK

RÓMÁNIAI • MAGYAR • FŐISKOLÁS • LAP

SZERKESZTI : LÁSZLO DEZSO.

I. évf.

1930 március

3. szám.

Ára : főiskolásoknak 10, másoknak 20 Lei.

Erdélyi Magyar Adatbank

Főmunkatársak: Balázs Ferenc, Biró Sándor, Debreczeni László, Demeter János, Dsida Jenő, Jancsó Béla, dr. Jancsó Elemér, László József, Mikó Imre, Nagy József, dr. Péterffy Jenő.

Munkatársak: Babos Sándor, Bakk Péter, Balázs János, Bede Emil, Békete László, Csögör Lajos, Dánér Lajos, Ferenczy Géza, Gagy László, Gurka Vilmos, Gyallay Papp Zsigmond, Kekkel Béla, Kész Antal, Kovács Jenő, Kováts József, ifj. Kristóf György, Méliusz N. József, Opra Benedek, dr. Parádi Kálmán, Pogány Albert, Székely László, Szentiványi Elek, Takáts Albert, Varró Dezső, Vita Zsigmond, Ziegler Emil.

Tartalom:

László Dezső: Tornyosuló viharfellegek	33
Dr. Parádi Kálmán: Az erdélyi magyar orvosi jövő	35
Dr. Kristóf György: Irodalomtanításunk	37
Dániel Viktor: Iskola és irodalom	39
László József: Valamit a „szociális“-ról	40
Gagy László: A magyar tanítótság problémái	41
A bukaresti magyar diákok. (Bakk Péter)	43

Fiatal magyarok:

Diákvilág. (—r.—)	44
Párisi Reformátusok Lapja (Dr. J. E.)	44
Magyar Diákszemle	44

A mi könyveink:

Kós Károly: Erdély. (Debreczeni László.)	45
--	----

Fiatalok munkája:

Balázs Ferenc: Bejáróm a kerek világot. (Székely László.)	47
---	----

Egyesületi élet:

A Róm. Kath. Népszövetség ifj. szakosztálya hírei. I. K. E. hírei. Ismerkedési est a Ref. Kollegiumban.	48
---	----

Szerkesztőség hírei:

Póstán beküldött előfizetési díjak nyugtázása a boríték 3-ik oldalán.

*

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Cluj-Kolozsvár, Cal. Victoriei 32. sz. Székely Társaság helyisége. Kéziratok és a lap adminisztrációját érintő levelek a szerkesztőség, illetve a kiadóhivatal címére küldendők.

Lapunk kolozsvári megbízottai: Báthory-Apor szeminárium: Kiss Árpád és Koncz István. Ref. Kollegium: László Ferenc. Ref. Theológia: Antal Gusztáv. Unit. Kollégium: Mihályfalvy Miklós.

Előfizetési díjak: belföldön: főiskolai hallgatóknak félévre (5 szám) 45 Lei, egész évre (10 szám) 80 Lei; másoknak félévre 100, egész évre 200 Lei. Magyarországon: főiskolásoknak: félévre: 2,5, egész évre 4,5 P, másoknak félévre 3,5, egész évre 7 P. Csehszlovákiában: félévre 25, egész évre 50 csehkorona. Jugoszláviában: félévre 40, egész évre 80 dinár. Más országokban: félévre 5 egész évre 10 svájci frank. **Előfizetési díjak dr. Péterffy Jenő ügyvédjelölt címére (Cluj-Kolozsvár, Piața Cuza Voda 14.) küldendők.** Egyes szám ára: belföldön: főiskolai hallgatóknak 10, másoknak 20 Lei. Magyarországon: főiskolásoknak 50, másoknak 70 fillér. Csehszlovákiában: 5 csehkorona. Jugoszláviában: 8 dinár, más országokban 1 svájci frank.

Megjelenik havonta egyszer, július és augusztus kivételével.

Nyomatott a LENGYEL könyvnyomdában Cluj, Cal. Reg. Ferdinand 64. Telefon 61.

Tornyosuló viharfellegek.

Irta: *László Dezső.*

Amikor gyermek voltam, kitört az Etna és elpusztította Messaena városát. Éveken keresztül volt ez világszenzáció. „Titanic”, az egyik leghatalmasabb személyszállító gőzös összeütközött egy jégheggyel és elsülyedt. Óriás méretű katasztrófa volt, az akkori emberek világszerte emlegetik még ma is.

Azóta sokat változott a világ. A méretek mindenben kitágultak. És amilyen mértékben tágultak, olyan mértékben lettünk a nagyarányú dolgokkal szemben közömbösek. Ma alig indít meg valami még csak percekre is.

A világháborúban pár millió ember meghalt. Pár ezer falú és város porrá zúzatott. Japánban óriási földrengés százezret pusztít el, Kínában milliók hallnak meg éhen, Oroszországban a modern, felvilágosodott huszadik évszázadban keresztyn hitük miatt ezeket végeznek ki, vagy ami még rosszabb, kergetnek a lassú éhhalálba. Halljuk ezeket a borzalmas tényeket és percek alatt napirendre térünk felettük.

A háború egyik legvégzetesebb eredménye a fiatal generáció életében az, hogy elveszítettük érzékenységünket. Ilyen borzalmas katasztrófák mellett közömbösen megyünk el, mert a világháború borzalmainak óriási méreteihez szokott szemünk előtt kicsinyeknek látszanak. A háborúban az ember ölt, a legtermészetesebb dolog volt a halál. Annak örültünk, minél többen hálnak meg az ellenségből, minél több érték pusztul el az ellenség oldalán.

Nemcsak nálunk volt és van ez így. Világbetegséggel állunk itt szemben; de ez nem ment meg minket érzéketlenségünkől támadó halálunktól.

A mi szűkebb erdélyi életünket illetőleg súlyos következményei vannak annak a kóros korjelenségnek, hogy szemünk elszokott a nagy katasztrófák valóságának mélyeséges fájdalommal való felfogásától. A nagy világháborúkat közömbösen néző élet érzéketlen marad a mi katasztrófális méretű nyomorúságaink felfogására is. Addig pedig nem tud egészséges élettámasztó erő lenni a mi generációnk, amíg fájdalmas szenvedéllyel nem tudja felfogni a mi nyomorúságainkat. *A sebeit nem érző, a tornyosuló viharfelhők elől ösztönösen nem menekülő élet napjai megszámlálvák.*

Mi pedig nagyon érzéketlenek vagyunk és tornyosuló viharfelhők támasztotta komor sötétségünkben keveset gondolunk menekülésre, biztos fedél építésére.

1526. A mohácsi vész dátuma. Megrendítő erővel tudtuk valamikor átélni a háromfelé szakított magyar test fájdalmát. A mohácsi vést követő irodalmunk komoly nemzeti bűnbánat könnyeit zokogja. 1526 komolyan megdöbbenette és erői összeszedésére ösztönözte a nemzetet. A nagy katasztrófa ütötte sebből tisztább, erősebb élet született. A világháború befejezése súlyosabb nemzeti katasztrófa volt, mint Mohács, de a mi érzéketlen életünk nem tud eléggé megdöbbenni 1918 sötét történelmi tényének közvetlen közelében. Nagyon megszoktuk ezt a dátumot. Nem tanultunk eleget utolsó nagy összeomlásunk tanulságaiból. Nem lázítani aka-

rok a békekötések ellen. Azoknak így kellett lenniök. Elvetett magvak természet-szerűleg megért aratása volt a világháború szomorú vége. Nekünk tisztultabb, öntu-datosabb, lényegünket tisztábban kifejező és egymással jobban összekapcsolódott életet kellene élnünk 1918 árnyékában. Iskoláink, kulturális intézményeink, egy-házaink anyagi nehézségekkel küzdenek. Régi tőkék, alapítványok csúsztak ki tal-punk alól. Nevetségesen kevés az a segély, amiben *egész testiünk* részesíti a szellemi vezetésre készülő fiatalokat. Pár lélek erején felüli áldozathozatala, hatalmas kö-zömbös tömeg között. Az erdélyi magyarság alkohol fogyasztása legalább húsz-szorosát teszi ki annak az összegnek, amit kultúrája és lelke megmentése céljából nevelő intézményeire áldoz. Megdöbbsent-e, hogy egyetlen magyar többségű várme-gyében a szesznek csak az államot illető adója jó pár millióra rug. Mennyi akkor az ára a szesznek? Ismerek magyar falut, amelyiknek ifjúsága évi egynegyed millió lejt táncol el. A városokról ne is szóljunk. Csak azért élhetünk így 1918 árnyékár ban, mert érzéketlenek vagyunk, elszoktunk a fájdalom átélésétől.

Ki tette komoly tanulmány tárgyává az új iskola-rendszer támasztotta szörnyű testi és lelki katasztrófákat? Hogy egyik iskolánkban az ifjúság lényeges százaléka tudóscúshurutos, csökkent növésű, az alig indít valamire. Tudja minden szülő, orvos, tanár, pedagógus és lelkipásztor, hogy testi és lelki csődbe visz az ifjúság napi 8–10 órai fokozott szellemi munkában való lefoglalása. Komoly, döntő súlyú, ezeket megmozgató tiltakozó akció lett volna csak méltó válasz erre az iskola politikára. De alig volt egy pár szó a napi sajtóban és a kamarában. Pedig a román közvélemény többsége csak támogatta volna ezt az ország egész ifjúsága ér-dekében megindítandó akciót. Az érzéketlenség a háború után világ-betegség, más fajok is érzéketlenek.

Egy barátom a minap azt mondta, hogy állami iskolából kikerült, kon-firmációi oktatás alatt álló 25 gyermeke közül 11 nem tud magyarul írni és olvasni. Ez csak egy falú. Sok százszor 11 ilyen gyermeket lehet találni szép Erdélyor-számban. Számuk nő. A fellegek tornyosulnak. Az állami törvények is elismerik, hogy mi magyarok vagyunk. Naponta éreztetik is ezt velünk. Egészen törvényes dolog, ha ez fáj nekünk, ha menekülni akarunk ez elől a vihar elől. Ki gondol-kozik azon, hogy mi itt a teendő? Ki számlálja meg ezeket a gyermekeket? Vala-hol azt olvastam: A régi királyságban évente egy kis falú lakóságát kitevő magyar olvad be az uralkodó fajba egyházi, kulturális, gazdasági, nemzeti gondozatlan-ság miatt. Nem döbbenünk meg; a háborúban tízezerrel hullott a magyar. Ezek még életben is maradnak s a sorsuk is jobb lesz, ha leszakadnak rólunk.

A munkanélküliség nőttön nő. A gazdasági lerongyolódást már nem is ér-deemes említeni. Tömegek demoralizálódnak, bolsevizálódnak. Közvetlen szomszéd-ságunkban a keleti égboltot átfogja a félelmes vörös felhő. Villámai át-át cikáz-nak egész Európán.

Mi nem félünk, nagyon bátrak vagyunk. Vigyázzunk! A bátorság és az érzéketlenség nyugalma nem egy.

Az erdélyi fiatalságnak szoktatnia kell magát a fájdalom meglátásához és átéléséhez. Keresnie kell az orvosságot a háború nagyarányú katasztrófái által támasztott érzéketlensége ellen. Kis, minden napos nyomorúságok átélése, magunk megfegyelmezése, önkéntes, szabad áldozathozatalunk nevelő iskolájának kell pá-rosulnia a főiskolai tanulással. Ez fogja adni a sót, hogy megtartó erő lehessünk ennek a népnek életében. Az átélt fájdalom kényszerít az orvosság keresésére.

Ébredjünk fel. Mozduljunk meg. Viharfellegek tornyosulnak.

Az erdélyi magyar orvosi jövő.

Irta: *Dr. Parádi Kálmán.*

I.

A jövő megértése, a jövődő magyar orvosi generációnk célkitűzései és lehetőségei csak a mult ismeretével válhatnak áttekinthetőkké.

Ezért pár szóval rátérek az 1919 után megváltozott helyzet egyetemi életére, majd a jelenlegi általános orvosi állapotokra, amelyek mintegy irányt szabnak a további fejlődésnek.

Adataim nem mentesek hibáktól, mert csak saját gyűjtésemből merítettem őket, de nagy vonásokban fedik a valóságot, s így az általános kép megértéséhez sokban hozzájárulhatnak.

A kolozsvári román egyetem 1919–20 tanév második felében nyílt meg. A hadiállapotok miatt levizsgázni nem tudott öreg diákok nagyszámban végeztek ebben a csonka évben, amikor új magyar orvostanhallgatók még nem jelentkeztek. A következő tanévben a nagymérvű repatriálás dacára körülbelül húsz magyar orvostanhallgató iratkozott be, akik közül csak kettő végzett Kolozsvárt. A többiek még az első évben kimaradtak, habár a tanári kar részéről engedékeny szellemben voltak kezelve, még a nyelv nem tudása sem lett volna akadály a előbbrehaladásuknak, s a sikertelenség egyedüli oka csak a bennök kifejezésre jutó közszellem hibás felfogása s tökéletes tájékozatlansága volt. Ők éppúgy, mint az utánuk következő érettségizett ifjak sorozatai, kitódultak feloldódni a magyarországi szellemi proletariátus nincstelenségében. *Elvesztett általuk a tíz legfontosabb esztendő szabad pályáinak utánpótlása, a pozíciók megtartásának lehetőségei, a magyar egyetemi élet folytonossága.*

Szabad-e másokat hibáztatnunk, mikor bennünk van meg a legsorsdöntőbb hiba: az előrelátás hiánya?

Igylett az, hogy 1928-ig mindössze hét magyar orvos került ki a kolozsvári egyetemről. Ezenkívül öten nosztrifikáltatták

óriási nehézségek árán külföldi okleveleiket. Mind jól vannak elhelyezkedve, többen állami állásokban.

Hozzávetőleges számítás szerint *átlag húsz magyar orvos kaphatott volna elhelyezkedést évente Erdélyben* ez alatt az elvesztett tíz év alatt, amely időköz csak veszteséget képes felmutatni.

1923-tól kezdve rendre megszűnt ez a ferde felfogásbeli kényszer, habár még akkor is voltak korlátoltak, akik gyászmagyaroknak bélyegezték meg az úttörőket.

Nyolcan iratkoztunk be 1923-ban az első évre, amely szám a következő évek alatt 17-re szaporodott (ketten jöttek vissza külföldről, heten maradoztak le az előző évekről).

Közülünk nyolc végzett, s hétnek tere akadt elhelyezkedésre, négyen végleg ott hagyták pályájukat, s ötön tovább maradoztak a maradozók közül.

A következő évek alatt már többen jöttek az egyetem falai közé, *de mégsem elegenden!* Ha elfogadjuk az általános szabályt, hogy a beiratkozott orvostanhallgatóknak átlagosan 50%-a végez, még mindig nem értük el azt, hogy évente negyven orvostanhallgató kerüljön az egyetem „golyáinak” számát szaporítani.

Az ezután elkövetkezendő öt-hat év még elegendő teret nyújt elhelyezkedésre a magyar orvosoknak, a mindjobban csökkenő kereseti lehetőségek és a mindinkább növekvő adózás dacára, egészen addig a pontig, amíg Erdély elérkezik a teljes orvosi telítettség fokára.

De még azután is évente tíz-tizenkét orvost kell soraink közé állítanunk, hogy az utánpótlás meg legyen, akik biztosítják a folytonosságot kimerülő idős orvosaink után.

Írányelvünk az legyen, hogy a magyar vidékek megkapják magyar orvosait. Ebből a szempontból tekintve egyetlen magyar vidék sem rendelkezik a megfelelő számú orvossal.

Igy Kolozsváron is, ebben a magyar többségű városban, mindössze 27 magyar orvos folytat praxist, az összesnek csak 10%-a (kb. 250).

Hasonló a helyzet a magyar vidékeken is, ahol a 60–90%-os nagy többségű magyarság csak 10–50% magyar orvossal rendelkezik.

II.

Nemcsak a száraz statisztikai számok, hanem ezek mellett az egyedek „fajsúlya” dönti el az összesség társadalom-politikai helyzetét.

Egy orvos fajsúlya azt az értéket képviseli, ami az ő tudása, kitartása munkaképessége, intelligenciája és összeköttetései s az ezekből eredő kereseti lehetőségekből összegeződik.

Ezt az értékelési szempontot is tekintetbe véve, rátérhetek írásom tulajdonképeni céljának tárgyalására.

Hogy Erdély magyar vidékein megfelelő számú és fajsúlyú orvosunk legyen, legégetőbb tennivalónk a pályaválasztás, a továbbképzés és az elhelyezkedés problémáinak megoldása.

1. Arra kell törekedjünk, hogy érettségizett ifjaink tényleg „éretten” kerüljenek az egyetlen falai közé. Ne úgy történjék pályaválasztásuk, mint ahogy legtöbbször magunk is láthatjuk: vagy a diák választja meg találmára pályáját és elmegy jogásznak, mert ott „sokat lehet lógni”, orvosnak, mert „biztos egzisztencia”, vagy pedig a szülők küldik orvosnak fiukat és meglepő boldogság fut végig rajtuk, ha arra gondolnak, hogy a fiút majd „doktor úr”-nak szólítják és végül, ami a legszomorúbb, amikor az ipari és kereskedelmi pályákra mintegy társadalmi kényszerből nem mehet a fiú, mert azok mégis csak valami alacsonyrendű kasztoknak vannak fenntartva?!

Ezekből származik az az említett 50 százalék veszteség. Az a sok félemler, aki másod-harmadéven kénytelen abbahagyni megkezdett pályáját, mivel képességei más irányúak. Legértékesebb éveikből veszítenek kettőt-hármat, s az amúgy is túlerhelt erdélyi szülőknek évente több millió lei kárt okoznak pályacserélésük által.

Meg kell tehát szervezzük a pályaválasztást. Ne kiméljük itt a pénzt, mert egy

pár száz lei által milliókat mentünk meg az erdélyi népek.

Legelső teendőnk felvilágosító nyomtatványokat összeállítani és szétosztani a VI–VII. oszt. diákok közt. Ezekben minden pálya követelménye alaposan, minden szempontból meg legyen világítva, hogy a szülő diák maga bírja megítélni arravalóságát.

Ebbe a mozgalomba szervesen kapcsolódnának bele a tanárok, akik a növendékek tehetségét és képességeit legjobban kiismerhetik, s pályájuk megválasztását helyesen irányíthatják.

Ezt a munkát mintegy betetőznék egy minden tanév elején megalakuló fakultásközi bizottság, idősebb diákokból alakítva, akik sok tapogatózó fiatal diák elhelyezkedéséről gondoskodnának.

2. *Az orvosi továbbképzés kérdése.* Arra kell törekedjünk, hogy magyar orvosaink fajsúlya nagyobb legyen, mint az átlagos többieké, mert csak így tarthatjuk a körömszakadtáig menő harcot. Többet kell tudjunk, ha meg akarjuk tartani ugyanazt a szélességű klienturát, mint amellyel a mostani kisszámú, de elég tekintélyes súlyú orvosaink bírnak.

A most kikerülő generációink még évekig csak az orvos-proletáriátus sorai közt fognak helyet foglalni, amíg önálló rendelőt nyithatnak, s ha nem fejezhették be kellő továbbképzésüket, azután is csak évek szívós kitarásával bírják megszerezni azt, amit egy specializált orvos, aki pár évet klinikákon töltött el nagynevű orvosok vezetése alatt, egy csapásra megszerez.

A felavatás utáni 2–3 évet tehát klinikákon kell eltölteni, s a cél, eszköz: dolgozni.

A kolozsvári klinikák nyitva állanak minden dolgozó orvos előtt, tekintet nélkül a nemzetiségre és a továbbhaladásnak is tere van.

A külföldi híres klinikák legyenek nagy állomásai a továbbtanuló diákoknak.

Itt hárul a nagy feladat a magyar egyházakra, hogy tegyék lehetővé ösztöndíjaik által évente 10–15 nemrég felavatott orvosnak a továbbképzését.

A letelepedett orvosaink továbbképzése is elsőrendű fontosságú kérdés, hogy a továbbfejlődés és így a színvonalon való maradás biztosítva lehessen.

E célból keresztül viendő – mint az már többrendbeli tárgyalás alapját képezte – a szász egyetemi továbbképző kurzusok mintájára beállított nyári 5–6 napos szabadegyetemek megszervezése.

Minden orvos részánhat évente 5–6 napot továbbképzésére, amikor koncentrálna megkapja a legújabb kutatások eredményeit és a legújabb gyógyítási szempontokat.

A magyar orvostudományi társulat és fiókszövetségeinek teljes kiépítése egy másik megoldandó probléma. A kolozsvári magyar orvostudományi társulat vezetősége kérésünkre megengedte felsőbb egyetemi éveink részvételét a hétfő esti gyűléseken, amelyek időpontja egy nekünk megfelelőbb időre, este nyolcra lesz áttéve.

3. A letelepedés kérdése mar annyira egyéni és komplikált valami, hogy azt rendszeresen irányítani úgy sem lehetséges.

Miért kell ismernünk a magyar irodalmat?

– Hozzászólások Dr. Jancsó Elemér cikkéhez. –

1. Irodalomtanításunk.

Irta: *Dr. Kristóf György*
egyetemi tanár, Kolozsvár.

Hírlapok és folyóiratok ú. n. *körkérdései* s a válaszként adott *hozzászólások* legtöbbször üzletszerűek és reklámizűek. Ha egyik eset sem forog fenn, akkor is kedves szellemi romantika az egész. Gyakorlati következménye nem igen szokott lenni. S ha én most szokásomtól eltérve mégis „hozzászóló” az *Erdélyi Fialatok* körkérdéséhez, teszem azért, mert egyfelől – tudom – a felvetett probléma a mai erdélyi ifjúságnak nem üzlet, hanem élet, nem reklám, hanem több lelkierőnek, nagyobb szellemiségnek a szomjúhozása a maga és jövődönk számára. Teszem másfelől azért, mert az ifjúság és az irodalom egyaránt tárgyai őszinte szeretetemnek.

A magyar irodalom tanítása, e tanítás nem kielégítő eredménye és a jobb eredményt elérés lehetőségei – ím ez volna a probléma. Ahogy a cikkíró mondja: „irodalmunk tanítása válságban van”. A válság jelei a cikkíró szerint: 1. a Helikon irodalmi versenyének sovány eredménye. 2. „A középiskola évtizedes elmaradottságában nem tudta az erdélyi irodalom ér-

Mégis tehetünk valamit ennek az érdekében is, ha magyar vidékeink orvosi statisztikáját összeállítjuk, s irányítjuk a konstatált hiányok felé letelepülésre készülődő orvosainkat.

Közleményem mintegy kiegészítése lenne Péterfy mult számunkban megjelent cikkének, orvosi szempontból. Igen nagy vonásokban megírt vázlatom még sok szempontból nem világítja meg a tulajdonképeni helyzetet, s annak megoldását. De ennek kifejtése nagy terjedelme miatt nem lehetséges lapunk keretein belül.

A további nézőpontokat esetleg későbbi számaink valamelyikében összegezem.

Szeretném, ha e nagy horderejű problémához minél többen hozzászólnának, mert ha cikkem más eredményt nem is ér el, csak azt, hogy felkelti az érdeklődést ebben az irányban, s ez későbbi eredmények kiindulópontja lehetne: már elérte célját.

tékeit sem bekapcsolni nevelési programjába. 3. a túlterhelés. 4. az irodalmi kettéválás. E külső és belső körülmények okozták a nem kielégítő eredményt s fokozták az évtizedes hiányt.

Induljunk ki olyan megállapításokból, amelyeknek érvényessége, tényyszerűsége nem vitás. Ilyen kétségtelen tény, hogy a jó iskola soha sincs önmagával, az elért eredménnyel melegegdedve. Minél jobb az iskola, annál élénkebb benne a vágy: még jobb, még célravezetőbb módszereket alkalmazni; még jobb, még több eredményhez jutni.

E kétségtelen tényhez kapcsolva a mai iskola dicséretéül szükségesnek tartom erőteljesen hangsúlyozni azt, hogy legegőbb s mindjárt kezdettől fogva maga az iskola érezte s állapította meg azt, hogy a magyar nyelv és irodalom tanítása az új viszonyok között nehezebbé s így eredménytelenebbé vált. A probléma, mint Nessus-íng, ott égetett és éget állandóan a mai középiskola testén-lelkén. Avagy nem panaszkodtak-e a *tanárok* eleget a magyar

nyelv és irodalom lecsökkent óraszámamiatt s hogy csak egy irodalomtörténeti tankönyv van s az is mindenre jó, csak éppen tankönyvnek nem? Hogy a magyar nyelv és irodalom nem érettségi tárgy stb.? Az erdélyi református tanárok már három évvel ezelőtt ex collegio is panaszkodtak, az orvoslást célzó meggondolt és okos javaslatokat memorandumba foglalták. A kérdés tehát már régen áll, javaslat is van. Hogy miért nincs, nem lett idáig e javaslatoknak fogantója, annak is bizonyosan meg van az oka, minek vizsgálata nem tartozik ide.

Örvendetes tény azonban az, hogy nemcsak a tanárok, hanem az iskolát alkotó másik fontos elem, az ifjúság maga is elégedetlen, panaszodik. A többit tudás szomja, a több szellemiség után való vágy becsületére válik ifjúságunknak. De legyünk őszinték s kérdezzük meg: *vajjon csakugyan az ifjúság egész zöme, túlnyomó többsége elégedetlen-e a maga magyar irodalmi ismeretével? Avagy csak annyian, ahányan erről cikket is írnak?* Legjobb esetben annyian, ahány elégedetlenkedő mindig szokott lenni, illik, hogy legyen, még oly bő aratás idején is? És aztán kérdezze meg magát az ifjúságot, hogy teljességgel lehetetlen, vagy határos a lehetlenséggel magyar irodalmi ismereteinek a fokozása, gyarapítása? Mondja meg, *kiáltssa ki országgá-világgá annak a gonosz zsarnoknak a nevét, aki őt arra kényszeríti, hogy ne Aranyt, Petőfit, Jókait, Gárdonyit stb. olvassa, hanem ezek helyett a szennyirodalom termékeit, legjobb esetben a szépségversenyek képes színházi lapokat és társait!* Feleljen az ifjúság mindezekre önmagának. S ha úgy találja, hogy e kérdéseknek nincs alapja és nincs része az eredménytelenségben, boldogan és büszkén fogom elismerni, hogy tévedtem. Ha pedig ellenkezőleg áll a dolog, akkor nyugodt vagyok, hogy megkaptuk a több, a jobb eredmény egyik legbiztosabb eszközét.

Mert a jobb eredményhez – régi dolog – négy dolog kell: 1. jobb tanító, 2. jobb tankönyv, 3. jobb tanterv, de 4. kell jobb ifjúság is. Az első kettőnek a jóságáért a tanárság felelős. A 3-dik tényezőért sokban a közállapotok is. De a 4-ik tényező jobb mivoltáért nagyrészt maga az ifjúság felelős. Csak akkor egész az igazság, ha a

válság, az eredménytelenség okaiból nem hagyjuk ki az ifjúság felelősségét sem. Ismétlem: itt arra a magna parsra gondolok, amelyik nem panaszkodik s nem a panaszkozó kevesekre.

Egyébiránt a Helikon-verseny eredménye még nem egyszersmind a benső eredménytelenség bizonyítéka. A pályázatok eredménytelenségét sokszor a feltételek okozzák. Az adott esetben bizonyosnak látszott előre a versenyzők számának csökkenése. Ma, a középiskola, a baccalaureátus végzése után az ifjúság (megérdemelten és helyesen) pihen. Vagy, ami kevésbé felfrissítő, készül a különböző őszi felvételi vizsgálatokra. Úgy hogy a pályadíjat felosztva annyi egységre, ahány középiskolánk van s mindenikben év végén külön házi versenyt tartva, a Helikon-verseny sokkal eredményesebb, nevelőbb, buzdítóbb és általánosabb hatású lett volna. A mostani eredmény szegényes volta nem hű képe a legjobb diákok irodalmi ismereteinek s nem döntő bizonyíték a tanítás sikertelensége mellett.

Tény azonban, hogy hiányosságok vannak. Szomorú, személyes tapasztalati adatok alapján magam is látom azt az eredményt, mellyel nem lehet megelégedni. A legfőbb négy orvosság az imént említett négy tényező jobbá válása. Mit és mily mértékben lehet azokon javítani, arról sokat lehetne értekezni, de nem e helyen.

Van azonban a dr. Jancsó barátunk cikének egy passzusa, amelynek sem oki, sem célszerű megállapítása nem igazságos, nem helyes. Azt mondja: „A középiskola azonban évtizedes elmaradottságában nem tudta az erdélyi irodalom értékeit sem bekapcsolni nevelési programjába. Lemaradt... stb.” Én nem merném azt mondani, hogy a mai magyar középiskola olyan elmaradott s olyan bűnös volna. Hibája volt és van a középiskolának, nem is egy, nem is kismértékű. De elmaradtnak mégse tapasztaltam. Amit lehetett, igyekezett megtenni, a jó reformot megvalósítani. Az irodalmi válság felidézésében az iskolának része nincs. Irodalmunk megoszlott, ha megoszlott, az iskolán kívül a maga körében, az irodalmi élet különböző saját területén, de nem az iskolában és nem az iskola miatt.

S hogy nem kapcsolta be az erdélyi iro-

dalmat a maga nevelési programjába? Hát akkor hogy történhetik meg mégis, hogy alig van iskolai ünnepélyünk Reményik vagy Áprily versei nélkül? Miért adják elő a Gyöngyvirágot? Tehát ez a megállapítás sem felel meg a teljes valóságnak, mert *az értékek be vannak kapcsolva*. Ami pedig értéktelen, annak nincs helye a középiskolában. A ma irodalmát elhallgatni sem nem lehet, sem nem szabad. De jobban kinyitni a zsilipeket a ma irodalma előtt, határozottan káros volna az iskola nevelési programjára s nem fokozná sem az irodalmi ízlést, sem az iro-

dalmi műveltséget. Felesleges teherfölle- tet jelentene s a látókörnek localis össze- szűkülését vonná maga után. Mert az talán mégse cél, hogy még jobban elszigetelődjünk, még jobban elmerüljünk az itthoni, a napi irodalom bámulásában?

Lelkes tanár, lelkes ifjúság, még rossz tankönyv és zsúfolt, kedvezőtlen tanterv ellenére is, tud kedvezőbb eredményt elérni. De nem elég sem tanárból, sem az ifjúságból egy-kettő, vagy néhány. És nem elég külön-külön. Hanem együttesen és mindnyájunknak kell törekednünk kielégítőbb eredményre.

2. Iskola és irodalom.

Irta: *Dániel Viktor*

a Bethlen-kollegium tanára, Nagyenyed.

Ha majd valamikor a messi történeti távlatból viasgálja valaki korunk történetét, megállapíthatja, hogy kevés olyan sivár korszak volt még, mint ez. Megállapíthatja, hogy nem volt semmi különösebb mondanivalója, közömbös embereinek nem volt hitük, rem voltak ideáljaik. A multból éltek, annak művészi alkotásait szedték elő, vetítették vászonra, vitték szinpadra, íróik a multba menekültek témáért. Újatnem teremtettek. Ezért marad minden rideg ismeret és tudás, melyet nem hat át az élet lüktető melege.

És amilyen a kor, olyan az iskolája. A renaissance előtti korban a szerzetesek mormolták szakadatlanul az olvasót, ma a tanuló tanu. Hihetetlen mennyiségű adatotraktározol, olyan ismereteket, melyekhez nincsen semmi köze, melyek megismeréséhez aki van nem járult hozzá. Tanul gépiesen, erején felül, őszinte érdeklődés nélkül, a vizsga rémétől hajszolva. És ebben a hajszában üres marad a lélek, sorvad az érzésvilág, materiálissá válik a gondolkozás.

Az anyanyelvnek, az irodalomnak kellene elsősorban ezt az ürt betöltenie, ennek kellene nemesítőleg hatnia, a nemzeti geniusz nagy alkotásaitól kellene felmelegednie és ezze szemben mindenütt az irodalomtanítás válságáról hallunk. Nemescsak nálunk van ez így, hanem szinte európa-szerte. Külföldi pedagógiai lapokban elképesztő dolgokat olvashatunk arról, hogy

az ifjúság a régibb irodalmi műveket nevelésesegeknek, primitíveknek találja, leki-csinylí, nem érdeklődik irántuk és nemtetésésének kifejezést is ad.

Ennek a bajnak több és különféle természetű oka van.

Baj van magában a tanításban, mely az irodalomtörténetet emeli ki, adatokat, ismereteket kíván, kialakult nézetek és vélemények megtanulását, ahelyett, hogy magát a költői művet állítaná a központba és hagyná, hogy az haddon nem annyira az értelemre, mint inkább a szívre, lélekre.

E célt csak úgy lehet elérni, ha figyelembe vesszük, hogy a háború utáni ifjúság lényegesen más, mint a háború előtti. Az ősi szakadékok apák és fiúk között talán sohasem volt olyan nagy, mint ma, mikor a világháború krízise fekszik közöttünk. A háború előtti illúziókban ringatózó, nagyhatalmi mámor narkotikumában élő, elfogult nacionalizmustól fütött, pártpolitikát és közjogi vitákat folytató nemzedék világa idegen és ismeretlen a mai ifjúság előtt. Ennek már Ady a szellemi vezére, aki merész kezekkel zúzta össze annak a kornak hazugságait, tépte le az álarcot és kezdte meg a harcot, mely azután is körülötte folyt. Az Ady körül lezajlott harc mutatja, milyen nagy, szinte áthidalhatatlan az ellentét a régiek és az újak között és egyszersmind mutatja, hogy az új nemzedék lényegesen más és ezért lényegesen más szellemi szükségletei is vannak. Hatni

reája, csak a neki megfelelő szellemi eszközökkel lehet.

Az irodalomban is meg kell történnie, – nemcsak Adyra vonatkozólag, – annak az átértékelésnek, mely a történelmi szemléletben nagy léptekkel halad előre.

Az irodalomtörténet, mely egyelőre a tények és adatok bástyája mögé sáncolta el magát, még nem hajtotta végre ezt az átértékelést és míg ez meg nem történik, míg új és a mai élettel kapcsolatos szempontok át nem hatják, idegen marad a mai ifjúság előtt is.

Az irodalommal kapcsolatban kellene a legtöbb újat hallania, a multból kiindulva útmutatást kapnia a mai élet számára, a jövőbe pillantania. Ehelyett rég elavult tanok homokjába dugott fejjel nem látja azt, ami körülötte történik, nem ismeri egy élet-halálharc élén haladó íróit, nem látja azt a küzdőteret, melyre neki is ki kell majd állania.

Csendes szemlélődés helyett aktivitást kíván a mai élet és ezért már az iskolai munkát a lehető legaktívabban kellene berendezni: a tanuló keressen, kutasson, kísérletezzon, ő jöjjön rá, ő foglaljon össze ... Ehelyett ma alig történik egyéb, mint reprodukálás. Szédületes irammal halad az élet, de az iskola messze elmarad mögötte. Nem tart lépést, mögötte kullog. Postakocsin jár a repülés, a rádió, a gyorsvonat korában.

A tanításban tehát gyökeres újításokra van szükség. Egyelőre ezeket az újításokat pótolnia kell a tanár *egyéniségének*. Akármilyen tanterv mellett mély hatást tud gyakorolni, ki arra hivatva van. Ki megtudja valósítani, – bár nem kis feladat, remekműveket 16–17 éves gyerekek-

hez közelíteni, – hogy magok az irodalmi alkotások hassanak. *De e célból első lépés volna egy Antológiában összefoglalni a magyar irodalom igazán élő, – ma is élő alkotásait.* Azokat, melyek a korok és az idő távlatán keresztül csak nőnek, szebbé válnak, győzedelmeskednek a mulandóság törvényei fölött.

Ezt kellene az ifjúság kezébe adni. (A nép között is lehetne terjeszteni, hogy a kiadás szempontjából is rentabilis legyen.) A megértéshez szükséges, az ízlés fejlesztésére alkalmas jegyzetekkel, lehetőleg irodalmi formában írt kommentárokkal el látni. Nem száraz tudás, tankönyv bölcsesség, lexikonba való adatok, – hanem az élő mű; nem az elfeledésre szánt ismeret-halmaz, hanem egy életre kiható lelki élmény!

Fontos helyet töltenének be ebben az életből fakadó és életnek szánt tanításban az erdélyi lélekből fakadt alkotások. Nem tudom, nem volna-e sokkal nagyobb jelentősége minden legeminnenseblen recitált Nagy-Beöthynél, átélni a faj életének küzdő, öntépő, szenvedő megnyilatkozásait, amint a századok kódén keresztül átzenegenek hozzánk, hogy egy viharban edzett multon át énekeljék új hit, új jövő biztató dalát? Bizonyára mélyebb nyoma volna annak, ha az erdélyi lélek, anely érzés és életforma és ezért szavakka megmagyarázni nem lehet, ha ez az erdélyi lélek, mely évszázadokon keresztül egybetartó, nem bontó, hanem építő és egybeolvasztó erő volt, költőink művein keresztül hatna a mai ébredő nemzedék kereső, lázas lelkére.

Olyan feladatok, melyek megvalósítása a mai erdélyi fiatalságra vár.

Valamit a „szociális”-ról.

Irta: *László József.*

Nagyon szerettük volna lapunkban megrajzolni a kolozsvári magyar egyetemi és más főiskolai hallgatóság szociális állapotát, de ez egy olyan fontos és nagy jelentőségű probléma, melyet hosszabb időt igénybe vevő és nagyon lelkiismeretes munka nélkül nem lehet még megközelítőleg sem megismerni, annál kevésbbé ismerem; pedig nagyon szükséges volna már

megismerni ezt a kérdést, mely sokkal fontosabb, mint amilyennek elő látásra feltűnik.

Ha az egész magyar társadalom s az egyes közösségek, intézmények nem ismerik a „*jövendő reménység*”-nek s a „*jövő vezető osztálya*”-nak tartott főiskolai hallgatóság szociális helyzetét igazán és behatóan, hogyan számíthat valaki is reájuk a

jövendőben s hogyan mondhatja el magáról valaki is, hogy megtettem mindent, amit tudtam s örömtől telt a „jövendő megmentéséért.”

Hány felhívás, kérés, előadás hangzik el és hány ujságcikk jelenik meg hétről-hétre, hogy siessen a magyar társadalom a magyar diákság támogatására, bajai orvoslására, mert a közel jövőben már nagy szükségünk lesz reájuk, de magát a diákság szociális helyzetét annak minden vonatkozását igazi valóságában aligha ismeri valaki. Kétségtelen dolog, hogy a társadalom, az egyes egyházak, intézmények, a hivatalos Magyar Párt s egyesek is, miután – későn bár, de mégis elég jókor még – tudomást vettek rólunk, hogy mi is vagyunk a világon, román főiskolákon tanuló magyar leányok és fiúk, megmozdultak s erejük és tehetségükhöz képest, kiki a maga módján, segítségünkre is jöttek. Nagy köszönet és hála mindenkinek és mindennek, amivel segítettek rajtunk. De az eddigi segítség sok esetben úgy nézett ki, mintha nagy beteg, szenvedő mellett állana egy szerető rokon, telve minden jó akaratral és segíteni készséggel, de tehetetlenül, mert nem ismeri a bajt, a betegséget. Talán megsimogatja, letörli verejtékét, egy pohár enyhítő vizet ad, vagy vigasztaló szót mond?! Ezt velünk is megtették. Jól esett, láttuk törődnek velünk. Bajaink

gyökere azonban nincs kiölve. A szociális bajok orvoslásának első feladata csakis a baj igazi megismerése lehet, s a második még fontosabb feladat pedig: a bajok okának a keresése, sőt a megszüntetése!

Minden eddigi segítségnyújtás tényleg segített rajtunk, de a bajaink megismerése érdekében vajmi keveset tettünk, úgy azok, akik segítettek rajtunk, mint éppen mi magunk is. Tudjuk az egyetemi statisztikából, hogy a tavalyi akadémiai évre 524 magyar volt beiratkozva; hangoztatjuk, hogy az idén hétszázán is lehetünk, de alig ismerjük személy szerint az egy fakultáson levőket, az egy internátusban lakókat. Honnan és hogyan ismerjük mi magamagunkat?! Hát mások, akik még annyit sem tudhatnak rólunk, mint mi?! Egyes eseteket, sok esetet, tüneményt nem lehet általánosítani vagy közös nevezőre lehozni. Minden egyes esetet, minden egyes egyetemi hallgató testvért egyenként kell megismerni, hogy kialakulhasson az általános kép.

Tíz év telt el már. Az első öt évben nem vettek tudomást rólunk. A második öt évben segítségünkre jöttek már. Talán eljött az idő, mikor megismernek minket *s mi is megismerjük önmagunkat minden szociális bajainkkal együtt!**

A magyar tanítóság problémái.

Irta: *Gagyi László.*

Mucius Scaevola jut eszembe, amint ott áll Porsena előtt. Arcrándítás nélkül szenved el az emberfölötti kínokat és szól: „Háromszáz ilyen ifjú, mint én, esküdött össze, hogy elpusztulunk. Ami nem sikerült nekem, sikerülni fog társaimnak.”

Igyállunk a kegyetlen jövő előtt mi erdélyi fiatalok, így égünk el egy szent akaratban, hogy megmentjük, ami a mienk: fajunk, nyelvünk, kultúránk. Itt nincsen különbség. Mindenkinek, aki magyarul érez, gondolkodik, egyforma erővel kell harcolnia, szenvednie, s ha kell elégnie azért a szent eszméért, amely immár nem jelszó, hanem hivatásunknak és erőinknek öntudatos megérzése.

Nekünk csak egy út vezet a jövő

felé, amelyen testvérek, harcolni és nyerni akaró erdélyi magyarok megyünk. S ha egymás munkáinak megbecsülésével, egymás erejének értékelésével, kéz-kézben haladunk: nincs messze az idő, amikor fölujjongva üdvözölhetjük az erdélyi magyar szellem diadalmas feltámadását. A magyar tanító alakja, ha hivatásának magaslatán áll, Mucius Scaevola, amint saját életét önzetlenül égeti el, egyazon cél érdekében, amely úgy az övé, mint minden magyar emberé ezen a drága erdélyi földön.

* Lapunk egyik feladata a főiskolai ifjúság hű képének megrajzolása, bajaink feltárása is. Ez az írás csak felhívás, kövesse komoly tanulmány. Szívesen fogadjuk a szociális helyzettel foglalkozó írásokat. *Szerk.*

Idézem a szenvedő magyar tanító alakját hibáival, keserőségeivel együtt és kiáltok: ébredésnek indult szellemi Erdély közeledéssel, részvétettel akard gyógyítani sajtó sebeit!!

Jön. Kopottan, elnyűtt ruhákban, sok-sok panasszal, váddal. Ezerszer meghal, feltámad magában, amíg kettős terhét el tudja cipelni a Golgotáig. Érzi, kiáltja, sírja, hogy tartozik szívének minden csepp vérével ennek a fajnak; de panaszkodik is, mert míg a magyar fa friss sarjait akarja a jövőre nevelni, követ dobnak rá azok, akiktől kenyeret várt. Sokszor megy éhezve ezer nélkülözés között, annak a keserű érzésnek terhével, hogy a világ, aki követel, gúnyjal, lenézéssel könyveli el a véres eredményt.

Kérdezte valaki, hogy mi fáj? Ha igen, vallott a magyar tanító. Hibája az örökös panasz, a sokszor lázadó vér. Hibája, hogy sokszor megfélemlenve mindenről, ami szent és nemes eszme, az anyagnak veti alá lelkét. Amilyen a fizetés, olyan a munka. Hibája, hogy sokszor megfélemlen magáról és odahull a porba, az eke mellé és húzza a jármot. Nem, ezt nem szabad. Aki tanító, az nem lehet ekés is. Aki tanító ma, szent poszton áll. Elmozdulni onnan könnyelműen nem lehet, nem szabad! ... Ez nem jelenti azt, hogy ne ereszkedjünk le. Fajunknak gyökere a nép. Ha az él: élünk. Ha elpusztul: elpusztulunk. Erdélyben ma mindenkinek egy lázas testté kell fornia, ha élni akarunk. A tanító a népből szakadt csirákat neveli. Tehát a tanítónak bele kell fornia a népbe. Csak nem az ekén keresztül. Mert nincs külön tábor és nincs külön eszme. Csak egy végtelen láncolata van az Erdélyért küzdő, szenvedő erdélyi dolgozóknak. Hibája még, hogy sokszor vallotta könnyelműen, hogy ennek a fajnak sorsa, élete, jövődjé csak az ő vállain fekszik.

Dacból talán, mert nem tudta ébren tartani a többi szellemi vezetők érdeklődését maga iránt. Egy formán tartozunk fajúknak életünkkel, szellemünkkel és minden munkánkkal. Egyformán tartozunk téglát, követ, maltert hordani az épülő házhoz, melynek ormára rávessük a minden magyarok mottóját:

„Ez a nép élni akar!”

Tíz keserves kisebbségi évnek a sodrásában megtanulhattunk annyit, hogy egymás nélkül nincsen élet, nincsen jövődjé.

Vajjon ki mondhatná, hogy nincsen szükség tanítóra? Viszont melyik tanító merné állítani, hogy érette van a nép? Hibája még, hogy nem látja mindig a vállaira nehezülő halálosan súlyos feladatot. Elfáradt, megtört. Nem látja az utat, a kapcsolatot, amely a nép lelkéhez vezet. Megjegyezhetjük, hogy a magyar nép lelke is bizonytalan, zárkózott. Hiszen annyi-annyi seb égette és égeti, annyi jótanács, annyi jelszó zuhan fejére, hogy nem látja, ha testvéri karok táruznak feléje igazi szeretettől ösztönzött öleléssel... A tanítónak oda kell sújtania a lélek közepére egy égető, fájó magyar kérdéssel: akarsz-e élni?

Akarsz-e jönni velünk? Kötelességed. Nézd: mindenki indul, mindenki rád vár. Ne félj: mind, mind érted vagyunk, hogy értünk légy te is... Igen, meg kell halnia magában, aztán feltámadni és harcolni azért, ami nemcsak joga ennek a népnek, ha élni akar, hanem kötelessége is. De ott kell állania a tanító mögött egy felfogásában megtisztult erdélyi intelligenciának is. Ha Mucius Scaevola mögött nem áll ott háromszáz ifjú: szíven szúrja magát. Akkor fölösleges a karját feláldoznia. *Ha az erdélyi tanítóság mögött nem áll ott egy egészséges, jótakaró, biztató intelligens tábor: elvesztünk.*

A magyar intelligenciának biztató szóval, testvéri öleléssel kell hajolnia a hitében megrendült tanító felé, hogy egymás közötti harc nélkül, harcolván mindenk ellen, kik szellemünket akarják megrontani, diadalmasan nyerjük meg a jövődjé.

Ilyefalva, 1930. február.

HELYREIGAZÍTÁS. Lapunk megelőző száma közölte az Ellenzék Diákmenza diákbizottságának tagjait. A névsorból, – sajnálattal állapítjuk meg – kimaradt Szabó Zoltán IV. é. orvostanhallgató bizottsági elnök és Molnár János III. é. joghallgató bizottsági tag neve.

A bukaresti magyar diákok.

Bukarest az erdélyi városokéval homlokegyenest ellenkező tradícióval rendelkezik. Az itteni társadalmi berendezkedés, az emberek gondolkozási módja, mind megannyi eltaszító, fojtogató kar tartotta távol magától s kényszerítette csoportosulásra az Erdélyből ide került magyar diákokat.

Ezelőtt hat évvel csak 8 magyar diák volt a bukaresti egyetemen s ma száznál többen vagyunk. Már az első úttörők módot kerestek, hogy rendszeresen találkozzanak. A „*Koós Ferenc Kör*”, mely kimondottan kulturális és szociális célkitűzéssel működő protestáns egyesület, fogadta kebelébe felekezeti különbség nélkül a magát magyarnak valló diákokat. A diákság e körnek egyik alosztályát, a „*Diákosztályt*” képezi. Diákosztályunk adminisztrációs és kulturális összejöveteleket rendez; az előbbin a Diák otthon fenntartásáról s a szegényebb sorsú diákok segítéséről gondoskodik, az utóbbin irodalmi és tudományos felolvasásokat és előadásokat tart.

Diákosztályunknak 102-en vagyunk rendes tagjai. Sajnos, vannak olyan magyar diákok is, akik egyesületünktől távol tartják magukat. Fakultások szerint a következőképp oszlunk meg: jogi f. 22, állatorvosi f. 17, kereskedelmi akadémia 13, gyógyszerészeti f. 12, bölcsészeti f. 6, elektrotechnikai 6, tornatanári 6, orvosi f. 5, államtudomány 5, szépművészet 4, építészet 2, műegyetem 2, természettudományi f. 2.

Diákosztályunknak három év óta van egy Otthona,* melyben jelenleg 52-en laknak, akik közül ingyenes 11, háromnegyed kedvezményt élvez 12, fél kedvezményt 9, egynegyed kedvezményt 1. Az Otthonban menza is van, ahol azonban pénzihiány miatt kedvezményt senki sem élvez. A diákság többi tagja a városban lakik, rendszeren csoportokban, egy páran állami és megyei internátusban is kaptak helyet. A diákság szociális tevékenysége főképp abban merül ki, hogy közre működik a magyar egyesületek kulturális munkájában s mintegy összekötő kapcsolatot ké-

pez a szétszórta élő magyar családok között.

Mint diákok, súlyosan érezzük a ránk nehezedő követelményeket s tudatában vagyunk kötelességeinknek. Tudjuk, hogy Erdély bíráló szemmel néz s néha elvesztetteknek tekint bennünket, holott mi őrhelyen vagyunk s vártánkon becsülettel állunk. Előttünk játszódik le Erdély igazi tragédiája. Százával, ezrével jönnek az anyagi bukás szélén álló erdélyi magyarok, hogy itt erkölcsileg s anyagilag egyaránt végkép elbukjanak. Szétzüllő, sárkunyhókban nyomorgó testvéreink sorsa sokkal inkább ösztökél feladataink teljesítésére és szoros együvértartozásra, mint a páholyokból elhangzó ékes szólamok.

Bakk Péter.

HOGYAN FOGADTÁK AZ ERDÉLYI FIATALOKAT?

Az *Erdélyi Helikon* f. évi 3. számában Makkai Sándor biztató meleg sorait olvastuk.

A *Korunk* f. évi 3. számában Bolyai Zoltán (Nagyenyed) sajnálkozik egészségtelen, a történelemmel és a mai étellel kapcsolatban nem álló líraiságunk felett.

A *Brassói Lapok* 44. sz. hosszabb megértő ismertetést közölt rólunk (febr.).

A *Kálvinista Világ* f. évi 4. száma örömmel ad hírt megszületésünkről.

Az *Erdélyi Szemle* febr. száma ismertette lapunkat.

Nemcsak a hazai, hanem a határokon túli sajtó is foglalkozott lapunk eddig megjelent két számával.

A *Magyar Hirlapban* 45. sz. Szentimrei Jenő mutatott be a magyarországi közönségnek híven interpretálva vezető gondolatainkat.

A *Magyar Református Diákmozgalom* f. é. 7. számában Csanády József nyújt testvéri jobbot a magyarországi ref. diákok nevében.

A felvidéki magyar ifjúság lapja, a *Mi Lapunk* f. é. márc. számában őszinte örömmel üdvözöl a közös porondon.

Lapunk egyik következő számában összefoglaló cikkben számolunk be az ismeretésekből levont tanulságokról.

* București, II. Str. Sftii Voivozi 50.

F I A T A L M A G Y A R O K

A magyarság mai helyzete a létfenntartás ösztönével sürgeti a magyar faj európai hivatásának átértékelését és a régi gondolkozásmódnak és világlátásnak a történelmi szükségyszerűség követelte megváltozását. Lapunk számon akarja tartani a különböző körülmények között élő egyetemes magyar fiatalságnak minden olyan megnyilvánulását, melyben ennek az új magyar öntudatnak és világlátásnak a körvonalai bukkannak elő.

Diákvilág.

A Magyar Evangéliumi Keresztény Diákszövetség havi folyóirata. Egy főiskolások által szerkesztett nivós folyóirat, mely az egész magyar életet át akarja fogni a maga széles horizontú programjával. Éppen ezáltal messze kitűnik az egyes, szűkebb csoportok, társadalmi rétegek, vagy speciálisan egyes felekezetek érdekeit képviselő lapok közül, mert az egész magyarsághoz akar szólani, az egész magyar ifjúságon keresztül. Nem az egyes felekezetek, hanem az evangélium érdekeit képviseli, nem az ifjúság egyik frakciójának az elötretolt őrszeme, hanem az egész magyar ifjúság egységének bátor harcosa, mely így kétségkívül az ezer felé differenciálódott magyar élet egyik legtöbbet ígérő faktora. Jelszavának betűi, mint valami bátor katonák, ott sorakoznak a főcím alatt: „Ut omnes unum sint”. Hogy mindnyájan eggyé legyenek – a magyar jövő megépítésének érdekében.

Akik régebről ismerik e lapot, mely ma a XX-ik évfolyamát írja, azok tudják, hogy lassan-lassan minden évben előbbre jutott valamivel a magyar ifjúság egységéért vívott küzdelmében. De különösen értékes a jelen évfolyam minden egyes száma, melyek mindeike a legnagyobb és legfontosabb kérdésekkel foglalkozik. Az októberi és novemberi szám foglalkozik a magyarság orientációjával és leszögezi, hogy „a magyarságnak egyetlen ösztönös és természetes választása csak Kelet lehet”. Hangsúlyozza a „Kelet európai Intézet” felállításának szükségességét, a magyar kultúrának a német kultúrától való teljes függetlenségét, „a faji öntudat feltétlen megőrzését, átütő erejének fokozását”. A januári szám egyik cikkírója a múlt év nagy sikerének könyveli el „a parasztság értékeinek felfedezését, a nyugati orientáció elvetését, valamint a keleti orientáció újszerű perspektíváinak megrajzolását” és nagy fontosságot tulajdonít annak, hogy ezek a gondolatok éppen a

„Diákvilág” táborán keresztül jutnak be a magyar ifjúság köztudatába.

Aki tehát a magyarországi ifjúság kérdései iránt érdeklődik, annak bátran ajánlhatjuk e lapot, mely a maga értékéről biztos garanciát nyújt, hiszen az a programja, hogy „szolgálja a magyar főiskolás ifjúság lelki és testi újjászületését és ezáltal, a megtisztult és kiteljesedett emberi életeken felépülő jövőt.”

— r. —

*

PÁRISI REFORMÁTUSOK LAPJA.

Második évfolyamába lépett az idén a párisi magyar kolónia egy-két lelkes vezetőjének orgánuma, a „Párisi reformátusok lapja.” E kis lappal, mely havonta jelenik meg, nem foglalkoznánk, ha az csak felekezeti célokat tűzött volna maga elé. Azonban irányítói ügyes tapintattal kis folyóiratukat az egész franciaországi magyarság orgánumává igyekeznek tenni és a céljukban úgy látszik siker is koronázza akciójukat. Cikkek és hosszabb tanulmányaik a haladó és demokrata nemzeti szellemet tükrözik vissza, de a józan mértékletesség hangját sohasem hagyják el. A párisi magyar élet kérdéseinek kívül kiterjed figyelmük az összmagyarság problémáira is és ezirányú írásaik példával szolgálhatnak mindazoknak, akik pártikuláris érdekek hangoztatása mellett megfelelnek az egész magyarság életproblémáiról. A kis folyóiratot olvasóink érdeklődésébe ajánljuk.

*

Dr. J. E.

LAPZÁRTAKOR értesülünk arról, hogy a *Magyar Diákszemle* c. alatt a felvidéki magyar főiskolások kéthavi folyóiratukat megindították. Szerkesztik Győry Dezső főszerkesztő mellett Brogyáni Kálmán és Duka Zólyomi Norbert. Legközelebb ismertetjük.

A MI K Ö N Y V E I N K

KÓS KAROLY: Erdély. (Kultúrtörténeti vázlat. Erdélyi Szépművészeti Céh kiadása, Kolozsvárt, 1929.)

„Ezer esztendő nagy idő, még népek és kultúrák életében is” – mondja könyvének összegezésében Kós Károly – nagy idő tehát Erdély földjének életében is, amely föld ezredévek óta népek és kultúrák lakó és keveredő helye. És Erdély utolsó ezer évében „megtörténik az a gyönyörű csoda, hogy három nép és három kultúra éli életét úgy egymás mellett, illetve egymás között, hogy mindhárom megőrzi – mert megőrizheti – a maga különváló egyéniségét, de emellett közös és minden környező idegen és rokon néptől és kultúrától elütő karaktert is vesz fel...” „de ezer esztendő alatt Erdély földjén egyik nép és egyik kultúra sem tudta és nem is akarta a másikat a maga képére átformálni.”

Ebből a felismerésből – amely már maga a felelet is – adódtak a kérdések: *„Lehet-e, van-e ennek a zárt erdélyi földnek olyan spirituális ereje, mely az idevetődött különböző fajú emberi társadalmak egymástól különböző, sőt ellentétes élethangjait konszonáns melódiában tudja egyesíteni?”* Mert másképpen, hogyan volt lehetséges, hogy itt ezer év után is a román megmaradt románnak, a szász németnek, a magyar és a székely magyarnak, de valahogy mégis fizikumban is, de jellemben éppenséggel, más lett mindenik, mint fajtestvéreinek Erdély földjén kívül élő anyatömbje?

Tehát: *„Van-e különváló erdélyi lélek, minden emberi észjárástól különböző gondolkozásmód és világszemlélet, temperamentum és mentalitás, ami az itt való eredmények közösségét félreismerhetetlenül és természetesen determinálja?”* És végül: *„Lehet-e, van-e egyáltalában erdélyi kultúra és ha van, mi okból kellett lennie?”* Mert ha mindez nincs, miképpen van az, hogy az itt együttélő kultúra faji természetének megtartásává is olyan közösségeket vett magára, amelyek különválósága ellenére is tipikusan erdélyivé teszik? Honnan van az, hogy e három különböző kul-

túra eredményeinek vizsgálatában meglepő azonosságokat találunk és hogy ezek sokszor inkább testvérei *egymásnak*, mint az anyatömbök kultúreredményeinek?

Kós Károly úgy találja, hogy mind e kérdéseket a sors vetette fel és ő – aki végtelenül érzékeny művészalójával – eddig a legtisztábban látta meg, a legmélyebben érezte át és a legpregnansabban fejezte ki minden munkájában az erdélyi föld, az erdélyi levegő és az Erdélyre boruló ég lelkét és költészetét – kényszerítve érzi magát, hogy foglalkozzék velük. És valószínű, hogy az erdélyiség félreértésekben és rosszul magyarázásokban postványosodó vitájában a Kós Károly „Erdély”-e döntő szerepű lesz.

A kérdések eldöntésében Erdély multját idézi és nézőpontjainak szemléletéből mutatja meg élesen kidomborítva azokat a momentumokat, amelyekben az erdélyi psziché megnyilatkozásait látta meg. És bár kijelenti, hogy meg sem próbál feleletet adni a fenti kérdésekre, mégis mindeütt érzik amint próbálja megfogni, körvonalazni, érzékelhetővé tenni a lényegét és nem eredménytelenül.

A história idézésében jóval vissza megy az utolsó ezeréven túli idők homályába is, mert Erdélyben, Európának ezen időtlen-idők óta népek és hitek, fajok és kultúrák keveredő helyéül szolgáló küszöb-kövében minden rajta áthullámzó népi és kulturális áramlat megbotlott és valamijét elejtette itt, amiből sok minden elsodortott az új áramlatokkal, de valami maradt is meg. De fejlődni semmi, megállani pedig még az oly hatalmasnak látszó Róma sem tudott e hullámokban, míg a turáni elemnek mindjobban erősödő színei a magyar foglalással ezer esztendőre egységesebb és állandóbb árnyalatot nem adnak e földnek.

Aztán végig vezet ezen a kínos ezer esztendőn úgy, ahogy még nem tette senki. Az Árpádok ideje után a Mohácsig tartó időnek, majd a fejedelemség, a gubernium s végül 1848–1918-as évek fejezeteire osztott ezer esztendőben. Csodálatos átélő képességgel tudja elének vetíteni a letűnt ko-

rok és generációk lelkét és életét. Nem halljuk itt a régi dicsőségről zengett ömlengéseket, nincs módunkban elámúlni egyetlen harci tett előtt sem. De látunk sok egyebet és láthatjuk, ha egyoldalú is, de éles megvilágításban a társadalmi, a lelki, művelődés- és művészettörténetének párhuzamos útjait, amelyekről régi tanítatásunkban, a harci történet előnyére, alig-alig halottunk valamit.

És a szakkritika, bár – nem minden alap nélkül – sokban lát túlzást és ha nem mindenben oszthatja is Kós Károly nézeteit, kénytelen megállapítani, hogy a „laikus” szerző művéből nem hiányzik a történeti lélek s hogy eltérései is nagyrészt onnan is származnak, hogy a felvetett kérdésekre a történetírás sem felelt meg és a szakkritika kénytelen azt is elismerni, hogy Kós Károly könyve bizonyos szempontokból úttörő munka, de sőt az utóbbi századok rajzában újat és kitűnőt alkotott.

Hatvan, erdélyi épületekről és népviseletekről készült színes linoleum metszet egészíti ki a könyvet, melyek már magukban véve is dokumentumok s a tőlünk messzi lévőkkel is megéreztetni, hogyha Erdélynek semmi történelmi kútfeje sem volna, csupán építészete, abból is ugyanazt a történelmet lehetne kihámozni, mint az írássokból.

A félreértésekért azonban le kell még szögeznünk, hogy az erdélyi psziché a múltban semmi esetre sem élt tudatosan az emberi lelkekben, de viszont a geográfiai, etnikai és spirituális adottságok mindig oly eredményeket szültek, amelyek következetesen igazolják e külön lélek jelen valóságát.

A Kós Károly könyve Erdély ifjúságát feltétlenül kell hogy érdekelje, mert Kós Károly minden tanulságát a jövő számára vontta le.

Ez a könyv egyelőre fekete könyv lesz magyar és román körök előtt egyaránt, mert szerzője, a maga megismerései alapján kénytelen másként, néha ellentétesen gondolkodni, mint ahogyan a hivatalos történetírás tanít. De Kós Károly arról a hibájáról sem tehet, hogy lelkileg kényszerű a maga igazságait őszintén meg is mondani, bármilyen kockázatokat kelljen is azokért vállalnia. Az az érzésem azonban, hogy e könyv, ha most még nem is,

de egyszer jelentős mű lesz. Nem a pusztán történelmi tények újbóli felsorakoztatása és megítélése alapján, hanem a belőle kiáramló eszménél és lényegnél fogva. És úgy érzem valamiképpen, hogy ez a könyv nem Kós Károly pusztán ambíciójából született, de valahogy elrendelést kell látnunk benne. Mert igaz, hogy ezer esztendő alatt itt egyik nép, egyik kultúra sem tudta és nem is akarta a másikat átformálni, ám csak azért nem akarta, mert *nem tudta*. De viszont súlyos áron tanultuk meg azt is éppen mi, hogy aki ezt erejének megnövekedtében megpróbálta, az törekvésében elbukott. *Itt tehát felsőbbrendelésű egyensúly törvényei kell, hogy érvényesüljenek, melyek megsérthetetlenek.* És Kós Károly erre figyelmeztet, amikor bátran kimondja, hogy: „Erdély azoké a népeké volt, akik ezt a földet, ezt sorsot és ezt a pszichét vállalták és azoké lesz a jövőben, akik azt a jövőben vállalni fogják.” Erdély sorsa népeitől, népeinek egymást megérteni és elismerni akarásától függ és viszont.

Kós Károly minden következménynek fanatikus vállalásával mondja ki a súlyos konkluziót: „... amely nép valaha is elejtette Erdélyt, az a nép és kultúrája elesett itt a múltban és el fog esni a jövőben is menthetetlenül...” Mert úgy találja, hogy magának, magunknak nem csallhat, nem hízlelgethet, nem hazudhat semmi és senki kedvéért, mivelhogy, amit mond, azoknak mondja, akik Erdélyt vallják egyetlen hazájuknak.

Debreczeni László.

CSUTAK ANDOR tordai I. é. joghallgató testvérünk ez évben az első diák halottunk. Hosszabb betegség után távozott közülünk. Temetése nagy részvét mellett Tordán volt. A Kolozsvárról kivonult diákok nevében Gogoman Gábor joghallgató mondott búcsúszavakat. Emlékét megőrizzük.

*

KÉRJÜK lapunk munkatársait, hogy kézírataikat csak a papír egyik oldalára írva küldjék be. A nyomda csak ilyen kéziratokat fogad el.

*

Akarod-e, hogy lapunk nagyobb és olcsóbb legyen?

Gyűjts új előfizetőket!

FIATALOK MUNKÁJA

BALÁZS FERENC: Bejárom a kerek világot.

Január elején jelent meg 520 oldalon (ára 180 lei, amatőrkiadás 320 lei) a *Balázs Ferenc* beszámolója öt évi vándorútjáról, amelynek főbb állomásai: Anglia, Észak-Amerika, Japán, Korea, Kína, India, Arábia, Palesztina, Egyiptom, Erdély. Látnivaló, hogy a mult népei, a latinok és a jövő népei, a szlávok, elkerülték őt. Mert őt a jelen érdekli.

A könyv színes, mint a világ, amelyik kereken forog s középpontjában mindig *Balázs Ferenc* áll. Ez azt jelenti, hogy Japán pl. nem mint Japán jelentkezik előtte, hanem mint két heterogén elemből összeolvasztott ország: egyik az, amelyik *Balázs Ferencnek* kedvére van: ez az egészséges és fejlődésre hivatott elem; a másik az, amelyik *Balázs Ferencnek* elmentmond, ez a pusztulás eleme. Nem nyerhetünk képet arról a féltucat kultúráról, amelyek körülforogták az erdélyi vándort, mert mindenütt a *Balázs Ferenc* képét látjuk. A Fudzijama hegy tövében elmosódottan, a Buddha szobrok rááján már világosabban tűnik fel az arca. A szfinxet nem is látjuk, csak a magával elfoglalt, hazafelé rohanó *Balázs Ferencet*.

Ez a könyv szemüveg, világnézeti lencse. Méreteit közlöm, a látnivágyók döntsenek: használhatják-e vagy sem.

(Első elv.) Minden ember, akár angol, akár kínai, egy mércével mérhető. Nemzetek között ha van differencia, úgy az csak fejlődésfoki differencia. Az emberek egyformák, az emberiség célja egy. Az emberek, ha netán ők is különböznenek, csak az időben különböznek, nem a lényegben. Ezzel nyilván adta az emberek tennivalóját: az *igazi egyéniséget* kell, hogy megtalálja mindenki és azt kell fejlesztenie a végletekig. Az egyénnek ez a tendenciája teljes összhangban áll a világ becsületes céljával s ha összeütközések keletkeznenek, ezt az *igazi egyéniséget* az utolsó percig védeni kell.

Rosszindulatú logikával most ezt tovább gondolhatná valaki s azt mondhatná: ah! ez szélső individuálizmus, mely anarkizmusra vezet. A késszel, a meglevő-

vel örökös harc. Tagadása a társadalomnak. Örökös forradalmiság. Nyakkendők alkonya. S lenne igaza a rosszindulatú logikának. Azonban *Balázs Ferenc* jönne s mondaná:

(Második elv.) A lényeg nem a negációban van. Volna okom a mai társadalmat támadni, mert sok benne a hiba. De csak energiám fogyna s én nem gyarapodnám. Éna társadalmi rendet ignorálok, akár elismerem itt-ott, akár el nem ismerem (adjátok meg a császárnak az övét) és felszabadult magammal ragadom a járható úton – járható, mert hiszen én megjártam – mindazokat, akik velem egyet akarnak. Minden embernek egyet kell akarnia (a világcélt), de azt jószántából. Én senkit sem kényszeríték arra, hogy velem jöjjön. A mai társadalom tarkabarkasága, ellentmondó momentumai arra készítik, hogy – az adottságokkal csupán felszínesen törődve – megépítse az új társadalmat, ami nem a kívülről jövő kényszeren alapul, hanem a belülről jövő szabad elhatározáson. Ezt a társadalmi típust véli ő megvalósítandónak és megvalósíthatónak a *szövetkezés* útján.

(A megvalósítás módja.) Ennek az új társadalomnak a kiépítését bármelyik percben meg lehet kezdeni, tehát rögtön meg kell kezdeni. A lassú és lassanként – reményben – az egész emberiségre kiterjedő átalakulást ott kell megindítani, ahol már ebben a percben fogékonyak az emberek ez átalakulásra. Tehát annál a társadalmi rétegnél, amely a legkevésbé került az állameszme lenyűgöző hatása alá. A kapitalisták és a középosztály az „áلام” szájuk íze szerint való erősítésére gondolnak. A marxizmuson felnőtt proletáriátus az állam ellen táplált gyűlöletben éli el energiáit. Ezekkel semmit sem lehet kezdeni, legfeljebb vitatkozni intellektueljeikkel: borsót hányni falra. Egyéniséget és az állammal szemben függetlenségét az östermelő osztály őrizte meg legjobban; ma ott kell kezdeni az átalakító munkát, mert legkevésbé ott kell átlakítani. Van igaza a történelmi materializmusnak: a megindult fejlődés szükségszerűen halad és sodró árama ellen mitsem tehetni. A rossz

irányban indított lavina is völgyig rohan. De ahol még a társadalom *ámorfi*, ott meg lehet kezdeni egy új társadalom építését, amelynek generis sui törvényei meg fogják óvni őt a katasztrófától. *Balázs* Ferenc a rögtöni munka békés harcosa, aki természetesen az erdélyi *faluban* dolgozik.

(Megjegyzések.) Ezekben véltük összefoglalhatónak *Balázs* Ferenc alapgondolatát, amely centrum gyanánt vonul végig a könyvében. De még mi minden van ott! És sok minden hiányzik. A szerző számára ismeretlen fogalmak: a mult tisztelete, a hazafiság (az imperialista hazafiság, szóval az igazi),* a társadalomnak minden külső formája, amely valamivé tesz valakit, pappá, költővé, tudóssá, tisztviselővé, vagy bármivé az embert. A nagy vallási és fi-

* A mi véleményünk szerint éppen az imperialista hazafiság a nem igazi. *Szerk.*

lozófiai rendszerekkel szemben természetesen igazságtalan: nincs ideje mélyükre hatolni, mert *cselekedni* akar s bennük legkarakterisztikusabb vonásnak éppen azt a teljesen *külső* vonást ismeri fel (helytelenül), hogy akadályoznak, bénítanak, gátolnak a tettben. Vallása és erkölce egészen rousseau-i és unitárius: hiszi, hogy az ember jó és nem terheli eredendő bűn. Én a világot ilyen egyszerűnek nem látom, de az én lelkiismeretem nem olyan tiszta, mint a *Balázs* Ferencé. S ez a legcsudálatosabb benne: nem ismeri az európai lélekbálonok ballasztjait: a hátranézést, a megbánást, a lelkiismeret furdalásait, a lélek duplexégeit; nem élménye a rossz, soha olyant nem tett, amiért szégyelnie kellene magát, vagy amiért másképpen élné az életét, ha életünket kétszer élnünk megadtnék. S ezt melyikünk mondhatja el magáról?
Széky László.

EGYESÜLETI ÉLET

RÓM. KATH. NÉPSZÖVETSÉG EGYETEMI ÉS FŐISKOLAI SZAKOSZTÁLYA mult számunk megjelenése óta élénk működést fejtett ki. A Belső Erdély kuriában Török Bálint, az E. G. E. főtítkára tartott előadást a hitelszövetkezetek megszervezéséről és azok gazdasági jelentőségéről. Előadását élénk vita követte. A Székelyföldi kuriában dr. Veress Ernő monostori plebános a katolikus sajtóról tartott előadást. Március 2-án a Szakosztály nagyszabású tea-estélyt rendezett a Báthory-Apor Szemináriumban, melyen egy, a mult évben kitűzött szociográfiai pályázat eredményének kihirdetésére került sor. Az első díjat (2000 L) *Kiss Árpád* joghallgató nyerte el, a két második díjat (1000–1000 L) *Szócs Lajos* csikszeredai tanár és *Nyáguly Sándor* tanárjelölt, a négy harmadik díjat (500–500 L) *Opra Benedek*, *Kész Antal*, *Győri Gyula* és *Demeter Béla*.

A tea-estélyen résztvettek Kolozsvár katolikus társadalmának reprezentáns egyéniségei. Itt említjük meg, hogy báró Jósika János képviselő, a Határvidék kuria fővédnöke újabb alapítványt tett a fenti pályázat folytatásaképpen, 5000 lei értékben.

B. Z.

AZ I. K. E. rendezésében megindult szombat esti főiskolás megbeszélések fokozódó érdeklődéssel folytak. Az eddigi megbeszéléseken átlag 20 főiskolai hallgató és hallgatónő vett részt. Kívánatos volna, hogy szélesebb körű érdeklődés kísérje a felvetett kérdéseket, úgy a látogatás, mint a megbeszéléseken való aktív részvétel által. A következő elő-

adások programja: Március 15. A magyar evangéliumi külmiszió (Balogh Lujza th. h. nő). Március 22. Regáti magyar egyházak a multban és ma. (Gyenge Aron, th. h. volt pitesti lévita). Március 29. Egyházellenes-é iparos ifjúságunk? (Csögör Lajos o. h.). Április 4. Evangéliumi főiskolás konferenciák szerepe és jelentősége. (Dr. Viktor Gabriella, tanárnő). – Ebben az iskolai évben ezzel le is záródik az I. K. E. megbeszélés-ciklusa. A megbeszélések továbbra is szombat esteiken, fél 9 órai kezdettel tartatnak a Ref. Theológián. Minden érdeklődőt szíves szeretettel várnak.

Az I. K. E. febr. 16-án d. u. a Ker. Világ Diákszövetség szokásos évi imnapja alkalmából tagjai részére összejövetelt rendezett. Maksy Albert prof. ismertette a keresztyén főiskolás munka történetét, majd Imre Lajos dr. prof., az I. K. E. elnöke vezetett be egy értékes megbeszélést, hogy mi az alapja az I. K. E. közösségének, miben nyilvánul ez meg, mik az akadályai és hogyan lehet elhárítani az akadályokat, ha tényleg vannak. Úgy az előadás, mint a bevezető gondolatok, illetve az ezt követő megbeszélés felhívásként szolgált minden tagra, ki jelen volt, hogy ne csak nézze és kritizálja az I. K. E. munkáit, hanem igyekezzen meg is ismerni a munkát és részt kérni belőle. Rövid áhítat után vidám hangulatban telt el az este a teológia konviktusában felszolgált tea mellett.

Felelős szerkesztő és kiadó: Dr. János Gáspár.

A magyar egyetemi ifjúság figyelmébe!

Egyszeri kiszolgálásnál 25%, előfizetésnél 40% kedvezményben részesül a **Frizeria „PATRIA“-ban**, Cluj-Kolozsvár, Str. Reg. Maria 11

ISMERKEDÉSI EST A REFORMÁTUS KOLLEGIUMBAN. Régóta érezzük annak a hiányát, hogy nincs egy közös egyesületünk, vagy találkozóhelyünk, ahol az Erdély különböző részéből származó egyetemi hallgatók egymást megismerhetik és új erőt meríthetnek a közös sors elviselésére egymásrataltságunk tudatából. Amíg a zöld asztalnál afelől vitatkozunk, hogy szükségünk van-e egyetemi egyesületre vagy sem, a Református Kollégiumban lakó főiskolai hallgatóknak az az életrevaló eszméjük támadt, hogy fehér asztalhoz hívják össze Kolozsváron szétszélvedve élő diáktársaikat. A március 8-án tartott ismerkedési estély teljes sikerrel járt. Négy száz diák és diáklány gyűlt össze ezen az estén, s örömmel állapíthatjuk meg, hogy tíz év óta ekkora egyetemi hallgató tömeget összegyűjtenünk még nem sikerült. Már magában véve ez a tény is arra utal, hogy ezeket az ismerkedési estélyeket intézményessé kell tennünk s amíg hivatalosan elismert egyesületünk nincsen, a felekezeti internátusoktól várjuk annak a folytatását, amit a református egyetemi ifjúság ilyen sikerrel kezdett meg. Teljes elismerés illeti az agilis vezetőséget, úgyszintén Korodi Ferenc és Nagy Ferenc kollegákat, akik zenekaruk élén a muzsikát szolgáltatták. Emelkedett hangulatban oszlott szét a társaság reggel felé a legközelebbi viszontlátás reményében.

A szerkesztőség hírei.

A szerkesztőség hivatalos órái: minden szombaton d. u. 2—3-ig.

Kiadóhivatali órák: hétfőtől péntekig, naponta d. u. 2—3-ig.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Cluj—Kolozsvár, Cal. Victoriei 32. Székely Társaság helyiségében.

Vegyük számba önmagunkat!

Tíz éves szervezetlenségünk következménye, hogy még ma is csak hozzávetőlegesen tudjuk, hány magyar főiskolai hallgató van az egyetemeken és a különböző főiskolákon. Még Kolozsvárt is, ahol viszonylag nagyobb a szervezethez, sincs nyilvántartva a főiskolai hallgatóknak csak a fele, a másik feléről azt sem tudjuk, hogy él, mivel foglalkozik, mik az anyagi és a szellemi szükségletei. Ez a helyzet még rosszabb a többi egyetemi városban.

Az Erdélyi Fialatok szerkesztősége annak elkerülhetetlen szükségét belátva, hogy mindnyájan mindnyájunkról tudjunk, állandó

NAPONTA érkeznek be lapunkhoz a főiskolai hallgatók kérdéseit érintő cikkek. Örömmel fogadjuk őket. Sajnos, lapunk kis terjedelme miatt egy szám nem tud nagyon sok hozzá szólást közölni. Így jelen számunkból is kimaradt anyaghalmozódás miatt Szentiványi Elek jogh. és Szabó István tanárjelölt értékes hozzászólása.

Postán érkezett előfizetések nyugtázása

1930. márc. 8-ig.

Előfizettek 1 évre: dr. Gyárfás E. Dicső-szentmárton, dr. Barabás B. Arad, Lőrinczy Z. Sz.-Keresztur, Szabó Béni Brassó, dr. Barabás A. Sgyörgy, dr. Gidófalvy Pál Hódmezővásárhely, Fazakas József Debrecen, dr. Barra I. Bpest, Miltényi L. Bpest, Fülöp K. Bpest, dr. Szalacz L. Bpest, Viola Zoltán Sz.-Keresztur, Demeter Albert Dretea, br. Bánffy Ferenc.

Előfizettek fél évre: dr. Molnár Dénes Kézdivásárhely, Parádi Ferenc Karánsebes, Ref. Kollégium Sztgyörgy, Konsza Samu Sztgyörgy, László Árpád Sztgyörgy, Tárcei Béla Sztgyörgy, Dániel Viktor N.-Ényed, Fekete György Mvásárhely, Horváth László Torda, Imre F. N.-Ényed, dr. Koleszár I. Bhunyad, dr. Keresztes Zs. Szkeresztur, dr. Bernády Gy. Mvásárhely, Pálffy K. Bürkös, Csiki A., Egey J., Saáry J., dr. Honka F. és Pálfi Antal Marosvásárhely, Horváth Jenő Aninóza, Soós I. Bpest, Nagy I. Bpest, Csorba Z. Bpest, Eban-spanger Gy. Bpest, ifj. Pettenkoffer K. Bpest.

Felülfizetett lapunkra: dr. Barabás Andor Sztgyörgy 100 L, dr. Bernád Á. Kolozsvár 300 L, dr. Bartha I. Kolozsvár 100 L. Hálás köszönet érte.

Új előfizetőket gyűjtöttek: dr. Barra István Bpest, Pálfi Antal Mvhely, dr. Keresztes Zs. Szkeresztur, Pálffy K. Bürkös, Tárcey B. Sztgyörgy, Krausz O. Kvár, Molnár E. Dénes Kvár, Demeter A. Kvár, Szabó K. Kvár, Fogarassy G. Kvár, Váró Gy. Kvár. Hálás köszönet.

pályázatot hirdet azoknak felkutatására, akik eddig egyik ifjúsági egyletbe (Róm. Kath. Népszövetség Ifj. Szakosztálya, IKE, Dávid Ferenc Egylet, Székely Társaság) sincsenek beíratkozva. *Aki tíz ilyen nevet gyűjt* (pontosan feltüntetve lakását, vallását, fakultását és hogy hányad éves) *az egy évre ingyen kapja meg lapunkat.* A gyűjtések olvasható írással a szerkesztőség címére küldendők. A gyűjtéseket lapunkban is nyilvántartjuk.

Önmagunknak kell számba vennünk önmagunkat!

Az Erdélyi Fialatok szerkesztősége.